

Rendkívüli téli időjárás, tartós hideg, intenzív havazás:

Magyarország kontinentális időjárásából adódóan nem ritkák a nagy nyári hőségek valamint a szeszélyes zord és enyhébb téli hőmérsékletek. Erős téli lehülés, intenzív havazás idejében jelezhető, ezért megfelelő előrelátással fel lehet rá készülni.

Várható következmények:

- *Hófúvások, hótorlaszok, sínek felfagyása, jégréteg kialakulása miatt fennakadások lehetnek a (közúti, vasúti, légi) közlekedésben.*
- *A közlekedés nehézségei miatt akadozhat az alapvető élelmiszerellátás, az egészségügyi ellátás, a betegszállítás, gyógyszerek beszerzése.*
- *A hófúvások településeket zárhatnak el a külvilágtól, járművek akadhatnak el az utakon.*
- *Az elakadt járművekben az utasok testhőmérséklete erősen lehül, fagyási sérüléseket szenvedhetnek.*
- *A gázvezetékek befagyása miatt a vezetékes gázellátás ideiglenesen leállhat.*
- *Az elektromos áram felhasználásának növekedése, esetleg ráfagyott jégréteg miatt átmeneti zavarok keletkezhetnek az áramszolgáltatásban.*
- *A hó súlyától az épületek tetőszerkezete károsodhat.*

A téli időszakban, amikor enyhébb léghullámok érkeznek fölénk, gyakran előfordul, hogy először csak a légkör felső rétegei melegszenek fel, míg a talaj és a talaj-közeli levegő hőmérséklete még fagypont alatt marad. Ez a helyzet ónos eső kialakulásához vezethet, ami a síkosság legalattomosabb fajtáját okozza. Elég egy kevés eső és néhány perc alatt tükörsima jégpáncél vonja be a felszínt.

Ha azt észleljük, hogy a hőmérséklet fagypont alatti és az eső esik, akkor számíthatunk jégréteg kialakulására, emiatt körültekintően és fokozott óvatossággal közlekedjünk, mind gyalogosan, mind gépjárművel! Tartós és intenzív ónos eső idején villanyvezetékek szakadhatnak le, és faágak is letörhetnek a rájuk rakódó jég súlya alatt.

Ajánlott magatartási szabályok:

Ha van idő felkészülni a hóviharra, a következőket kell megtenni:

- *Folyamatosan figyelje a híradásokat.*
- *Rendszeresen hallgassa a rádióban vagy televízióban az időjárás-jelentéseket és a veszélyhelyzeti tájékoztatásokat.*
- *Készítsen elő hólapátot, sót, homokot, elemes rádiót és zseblámpát, tartalék elemeket.*
- *A mobiltelefonját töltsse fel, szerezzen be tartalék akkumulátort.*
- *Halmozzon fel tartalékokat vízből, nem romlandó élelmiszerekből, gyógyszerekből.*
- *Szerezzen be hordozható alternatív fűtőtestet és tűzhelyet.*
- *Halmozzon fel tartalékokat tüzelőanyagból.*
- *Egyen rendszeresen és fogyasszon bőségesen folyadékot, de kerülje a koffeint és alkoholt tartalmazó italokat. Öltözködjön az évszaknak megfelelően. Réteges, könnyű, meleg ruházat jobb, mint az egy réteg nehéz ruházat.*
- *A külső ruházatnak erős szövésűnek és vízhatlannak kell lennie.*
- *Az egyujjas kesztyű melegebb, mint az ötujjas.*
- *Viseljen kalapot vagy sapkát, mivel a testhő nagy része elvész, ha csupasz a fej.*
- *Legyen óvatos a hólapátolásánál. A megerőltetés szívrohamot eredményezhet. Ha havat kell lapátolni, nyújtózzon ki mielőtt kimegy és ne erőltesse túl magát.*
- *Figyeljünk a fagyás jeleire: ha nem érezzük a kéz- vagy a lábujjainkat, fülcimpánkat vagy orrhegyünket, vagy ezek fehérré válnak. Ha felfedezzük a tünetjeinket, azonnal kérjünk orvosi segítséget.*

- *Figyeljünk a kihülés jeleire: hidegrázás, memóriavesztés, tájékozódási zavar, összefüggéstelenség, egybefolyó beszéd, álmoság és látható kimerültség. Ha felfedezzük a kihülés jeleit, vigyük az áldozatot meleg helyre, a nedves ruhát távolítsuk el róla, először a test közepét melegítsük fel és adjunk meleg, nem alkoholos italt, ha az áldozat öntudatánál van. Kérjük orvosi segítséget a leghamarabban.*
- *Víztelenítse a kinti csapokat, nehogy a fagyás miatt elrepedjenek a csövek, és a víz elárassza a házat.*

A hóvihár alatt:

- *Maradjon a lakásában, húzza le a redőnyöket, csukja be a spalettákat.*
- *Fogyasszon magas energiatartalmú ételeket és meleg italokat.*
- *Ne végezzen megerőltető fizikai és kockázatos tevékenységet, hiszen egy esetleges baleset esetén a hóesés intenzitásától függően lehet, hogy a mentők sem tudják megközelíteni a házat.*
- *Ne mozduljon ki, hacsak nem muszáj.*
- *Semmiképp se tegyen meg gyalog hosszabb távokat, főleg egyedül.*
- *Ha ki kell mennie az épületből, mindenképp öltözzön fel vastagon és rétegesen, ne hagyja semelyik testrészét fedetlenül, mert a hideg és az erős szél együtt hamar fagyási sérüléseket okozhat. Viseljen sapkát (a legtöbb testhőmérséklet a fedetlen fejen át távozik).*
- *Ha lakását a lehullott hó elzárta a külvilágtól, értesítse a hatóságokat, akik a segítségére sietnek majd, és készüljön fel az esetleges hosszabb benntartózkodásra.*

Átmeneti áram- ill. energia kimaradás esetére:

- *Hagyományos tüzelőberendezés (pl. kandalló) használata esetén különös figyelemmel kell lenni a tűzmegelezésre, füstelvezetésre.*
- *Azokat a PB gázzal üzemelő fűtőkészülékeket, amelyek nincsenek a kéménybe kötve, vagy az égéstermékek szabadba történő kivezetése más módon nem megoldott, soha ne üzemeltesse folyamatosan zárt térben. A helyiség nagyságától és a fűtési fokozattól függően legalább egy-másfélóránként szellőztetni kell a helyiséget, ellenkező esetben a felgyülemelő égéstermékek mérgezést okozhatnak.*
- *A gázszolgáltatás ideiglenes kimaradása esetén ne hagyja nyitva a fűtőkészülék elzárócsapját!*
- *Gondoskodjék szükség-világítóeszközökről (pl. petróleumlámpa és petróleum, palackról működtethető gázlámpa, elektromos lámpa).*
- *Tartson üzemképes állapotban egy elemről működtethető rádiót, és biztosítson hozzá tartalék elemeket.*
- *Tároljon otthonában egy hétre elegendő élelmiszert az egész család számára.*
- *Legyenek otthon alapvető gyógyszerek, kötszerek, ha csecsemő van a családban, számára tápszerek.*
- *Csak a legszükségesebb telefonhívásokat bonyolítsa le, mert a hálózatra a mentésben résztvevőknek van szüksége.*

Utazáshoz:

- *Szélsőséges időjárási viszonyok között nem biztonságos az utazás, különösen, ha nagyobb távolságra kell eljutni!*
- *Ha feltétlenül szükséges útnak indulni, mindig kísérő társsal tegye, és csak abban az esetben, ha meggyőződött róla, hogy úti célját biztonsággal eléri, és a visszautazás feltételei is biztosítottak.*
- *Ha nagyobb távolságot kell gyalogosan megtennie, öltözzön rétegesen, felsőruházata lehetőleg legyen vízhatlan, vigyen magával meleg kávét vagy teát.*
- *Gépkocsival csak akkor induljon el, ha feltétlenül szükséges, ha gépjárműve megfelelő műszaki állapotban van, és rendelkezik a biztonságos téli üzemeléshez szükséges felszereléssel*

(téli gumiabroncsok, hólánc, tartalék üzemanyag, elakadás esetére lapát vagy ásó, homok, stb.). Ebben az esetben sem tanácsos egyedül elindulni.

- *Indulás előtt a gépkocsijában helyezzen el meleg takarót, elektromos kézilámpát, meleg italt, legalább egy napi étkezésre elegendő élelmiszert.*
- *Legyen felkészülve, hogy gépkocsija bármikor elakadhat és esetleg csak napok múlva fogják kiszabadítani. Öltözetét úgy állítsa össze, hogy szükség esetén gyalog is képes legyen folytatni útját.*
- *Amennyiben hosszabb időt (néhány órát) kénytelen álló gépjárművében tartózkodni, a motor járatásával fűtheti az utasteret, de ne felejtse el legalább tíz-tizenöt percenként szellőztetni. Az álló jármű utasterébe ugyanis kipufogó gázok szivároghatnak, amelyek súlyos rosszullétet, esetleg halálos balesetet okozhatnak.*
- *Alkoholt soha ne fogyasszon a hideg elleni védekezés céljából! Kezdeti élénkítő hatása után csökkenti a fizikai teljesítőképességet, fáradtságot, bágyadtságot okoz, illetve csökkenti a helyzetfelismerő- és ítélőképességet, amely ilyen helyzetben életveszélyes lehet.*

Ha hóvihár miatt a kocsiban reked:

- *Húzódjon le az autópályáról. Kapcsolja be a veszélyhelyzeti villogókat.*
- *Maradjon a járműben. Ne szálljon ki gyalogolni, kivéve, ha lát egy épületet a közelben, ahol menedéket találhat. Legyen óvatos: a hulló hó esetleg eltorzítja az épület valódi távolságát: közelenek látszik, de túl messze van ahhoz, hogy a mély hóban oda lehessen sétálni.*
- *Mozogjon, hogy a testmeleget megtartsa, de ne erőltesse túl magát.*
- *Felváltva aludjanak. Egy személy mindig legyen ébren, hogy figyelje a mentőcsapatok érkezését.*